ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2552
Vol.2 No.2 July-December 2009

การวิเคราะห์องค์ประกอบของความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

An Analysis of Occupational Stress Factors affecting Well-being in Work of Workers in Fishery Products Industry In Amphoe Muang and Amphoe Hatyai, Songkhla Province

สมศักดิ์ แก้วพลอย[1*]

Somsak Kaewploy[1*]

[1*]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อ.เมือง จ.สงขลา 90000

[1*]Assistant Professor of Faculty Industrial Technology, Songkhla Rajabhat University, Muang, Songkhla 90000

[1*]ผู้พิมพ์ประสานงาน : โทรศัพท์ 081-6796493 และ E-mail : Somsakkp@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานแปรรูปสัตว์น้ำ กลุ่มตัวอย่างได้จากพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 311 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเครียดประกอบด้วย ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และปัจจัยค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน

คำสำคัญ : ความเครียดจากการทำงาน สุขภาวะการปฏิบัติงาน

Abstract

The main purpose of this research was to study occupational stress factors affecting well-being in work of workers in fishery products industry. The group of sampling, 311 persons were selected by proportional stratified random sampling from employees of fishery products industry in Amphoe Muang and Amphoe Hatyai, Songkhla Province. Data collection methods based on questionnaires. Frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one way ANOVA, Pearson product moment correlation coefficient and multiple regression, were used for data analysis.

The results of this study were that occupational stress that influenced the well-being in work and efficiency of workers in fishery products industry was at the moderate level. Factors affecting stress in work of employees consisted of the use of physical health, personal relation with co-workers and wage welfare and career growth.

Keywords : Occupational Stress, well-being

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การค้าโลก (WTO) ซึ่งเอื้อประโยชน์ในการคุ้มครองการค้าระหว่างประเทศของโลกได้ดีขึ้น โดยเฉพาะการขยายตลาดสินค้าและบริการให้กว้างขวาง และประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียนยังได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มประเทศการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) อีกด้วย ปัจจัยดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบทางด้านสินค้าและบริการ โดยเฉพาะเรื่องที่เข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งกับสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมคือ ระบบมาตรฐานระดับสากลเช่น ระบบมาตรฐาน ISO 9001, ISO 14000, ระบบ GMP และ HACCP และ มาตรฐานแรงงาน (ประสิทธิ์ เอกบุตร, 2538, น.498)

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมในการส่งออกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชนต้องต่อสู้เพื่ออยู่รอดตามภาวการณ์ของการแข่งขันที่ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยจะต้องปรับปรุงการบริหารงานและการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานสากล ปรับปรุงโครงสร้างองค์การโดยการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพิ่มประสิทธิภาพและการปรับปรุงระบบงาน (Working System) เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง บางครั้งมุ่งเน้นการปรับปรุงแบบก้าวกระโดดของสมรรถนะต่างๆ ทั้งด้านต้นทุนคุณภาพและบริการ โดยอาจมองข้ามถึงวิธีการและผลกระทบการทำงานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันต่อกลุ่มพนักงานที่ทำงาน (Warshaw, 1979, p. 17)

ปัจจัยการปรับปรุงการบริหารงานและการผลิตสินค้า อาจก่อให้เกิดความกดดัน และเป็นการเพิ่มภาระงานแก่พนักงานผู้ปฏิบัติงาน ทำให้เกิดแรงต้านต่อระบบใหม่ๆ ส่งผลให้พนักงานปรับตัวตามเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ทัน (Kanhn, Walfe, and Rosenthal, 1964, p. 273) ก่อให้เกิดความเครียดและกระทบต่อสุขภาวะในการทำงาน จนอาจก่อให้เกิดความเจ็บป่วยทางกายและจิตใจได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานผู้ซึ่งควบคุมการทำงานของเครื่องจักรหรือทำงานร่วมกับเครื่องจักรสำหรับการผลิตซึ่งได้รับผลกระทบต่อความเครียดโดยตรง (Janis, 1952, p.120)

ระดับความรุนแรงของความเครียดจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคลตามการประเมินและการรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมที่มารบกวน (สมศร เชื้อหิรัญ, 2542, น.138) และถ้าผู้ที่มีความเครียดไม่ได้รับการแก้ไขก็จะส่งผลต่อเพื่อนร่วมงาน หน่วยงาน และร้ายแรงจนส่งผลเสียต่อองค์กรได้ บุคคลที่มีความเครียด ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ประสบความสำเร็จหรืออาจสำเร็จได้ แต่เกิดพฤติกรรมไม่ดีในการปรับตัว ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะก้าวร้าว ใช้ความรุนแรงหรือทะเลาะวิวาท (Hellriegel, 1983, p.21) ดังนั้น การวิเคราะห์องค์ประกอบของความเครียด เพื่อมุ่งเน้นหาสาเหตุ รวมถึงแนวทางการป้องกันการเกิด

ความเครียดจากการทำงาน เพื่อเพิ่มสุขภาวะและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาภาคเกษตรอุตสาหกรรม ให้เกิดการแข่งขันที่ยั่งยืน (Frederic, 1911, p.214) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเครียดจากการทำงาน วิเคราะห์ผลกระทบของความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำในพื้นที่อำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการจัดภูมิตามสัดส่วนของประชากร ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 311 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1)แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ศาสนา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ณ บริษัทแห่งนี้ รายได้ต่อเดือน และสุขภาพ 2) แบบสอบถามปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียด จำนวน 2 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน จำนวน 7 ข้อ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียด จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านลักษณะงาน จำนวน 10 ข้อ (2) ด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน จำนวน 8 ข้อ (3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน จำนวน 9 ข้อ (4) ด้านการบริหารงาน จำนวน 5 ข้อ และ (5) ด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน จำนวน 10 ข้อ และ 3) แบบสอบถามอาการและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำงาน จำนวน 36 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ให้สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ออกหนังสือถึงผู้จัดการฝ่ายบุคคลของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้แต่ละบริษัท โดยขอความร่วมมือจากบริษัทในการดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม การติดตามผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามในแต่ละแห่ง และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยแบบพหุ

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ โดยพนักงาน 72.3 % เป็นเพศหญิง และ 27.7 % เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20-29 ปี 49.2 % และอายุ 30-39 ปี 32.2 % ตามลำดับ พนักงาน 51.1 % มีสถานภาพโสด สถานภาพสมรส 44.4 % นับถือศาสนาพุทธ 71.7 % และนับถือศาสนาอิสลาม 27.3 % มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) 29.3 % และ 17.4 % ตามลำดับ พนักงาน 40.2 % มีประสบการณ์ทำงานในช่วง 1-3 ปี และมีระยะเวลาในการทำงาน 1-3 ปี 37.0% รายได้ของพนักงาน 44.1 % อยู่ระหว่าง 5,001-7,500 บาท โดยพนักงาน 86.2 % มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

ปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียด ด้านการใช้ร่างกายในการทำงานของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่แล้วพนักงานจะใช้มือ นิ้วมือ หรือข้อมือ ในการหยิบ หรือจับงาน และอุปกรณ์ต่าง ๆขณะทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียด จำแนกออกเป็นปัจจัยด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านลักษณะงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านการบริหารงาน และด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพนักงานส่วนใหญ่ให้ความเห็นในแต่ละด้านว่า ต้องเปลี่ยนกะทำงานอยู่เสมอ บริเวณที่ทำงานมีความสะอาดเรียบร้อย หัวหน้ามีความเป็นกันเองเอาใจใส่ลูกน้องอย่างดี พนักงานมีความเข้าใจกฎ และระเบียบของการทำงานของหน่วยงานอย่างชัดเจน และการเดินทางไป - กลับจากบ้านถึงที่ทำงานมีความสะดวก ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียดพบว่าพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันจะมีความเครียดที่เกิดจากปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่มีความเครียดที่เกิดจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาการและผลกระทบที่เกิดจากการทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียดจำแนกตามเพศ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	SD.	t	P
ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน					
ชาย	86	3.426	0.741	2.658**	0.008
หญิง	225	3.180	0.724		
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน					
ชาย	86	3.294	0.456	0.464	0.643
หญิง	225	3.268	0.437		
อาการและผลกระทบที่เกิดจากการทำงาน					
ชาย	86	4.075	0.603	0.1079	0.281
หญิง	225	3.996	0.570		

*หมายเหตุ : ** คือ P<0.01 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียดจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่าพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุต่างกันจะมีความเครียดที่เกิดจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาการและผลกระทบที่เกิดจากการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	5.390	1.797	3.395*	0.018
ภายในกลุ่ม	307	162.464	0.529		
รวม	310	167.854			
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.694	0.231	1.189	0.314
ภายในกลุ่ม	307	59.743	0.195		
รวม	310	60.437			
อาการและผลกระทบที่เกิดจากการทำงาน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.846	0.282	0.838	0.474
ภายในกลุ่ม	307	103.323	0.337		
รวม	310	104.169			

*หมายเหตุ: คือ P <0.05 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียดจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{X}$= 3.38)	20-29 ปี ($\bar{X}$= 3.32)	30-39 ปี ($\bar{X}$= 3.19)	40 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$= 2.87)
ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน				
ต่ำกว่า 20 ปี		0.060	0.195	0.512
20-29 ปี			0.135	0.453*
30-39 ปี				0.317
40 ปีขึ้นไป				

*หมายเหตุ: คือ P<0.05 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

จากตารางที่ 3 พบว่าโดยภาพรวมพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำมีอายุเฉลี่ยมากที่สุดที่อายุ ต่ำกว่า 20 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 20-29 ปี และน้อยที่สุดอายุ 40 ปีขึ้นไป ตามลำดับ นอกจากนี้พนักงานที่มีอายุ 20-29 ปี มีความเครียดที่เกิดจากปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน แตกต่างจากพนักงานที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ผลกระทบของความเครียดจากการทำงานต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงาน พบว่าโดยภาพรวมปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งจำแนกออกเป็น ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ปัจจัยด้านการบริหารงาน และปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสุขภาวะในการปฏิบัติงานกับปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงานมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ แต่สุขภาวะในการปฏิบัติงานกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานกับปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงานและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ตัวแปร	r	p-value
ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน	-0.221**	0.000
ปัจจัยด้านลักษณะงาน	0.218**	0.000
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	0.250**	0.000
ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน	0.387**	0.000
ปัจจัยด้านการบริหารงาน	0.357**	0.000
ปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน	0.353**	0.000

หมายเหตุ : ** คือ P<0.01 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

การวิเคราะห์องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเครียดที่ส่งผลต่อสุขภาวะในการทำงานของพนักงาน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาวะจากการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ คือ ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุได้ดังนี้

$$Y = 1.739 - 0.158X_1 + 0.05X_2 - 0.005X_3 + 0.261X_4 + 0.073X_5 + 0.150X_6$$

จากสมการตัวแปรสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) = -0.158 หมายความว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงานเพิ่มขึ้น 1 คะแนน สุขภาวะในการปฏิบัติงานจะลดลง 0.158 ตัวแปรปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีค่า B = 0.261 หมายความว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเพิ่มขึ้น 1 คะแนน สุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานจะเพิ่มขึ้น 0.261 ตัวแปรปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน มีค่า B = 0.150 หมายความว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงานเพิ่มขึ้น 1 คะแนน สุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานจะเพิ่มขึ้น 0.150 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ (B) และค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการประมาณสัมประสิทธิ์ของการถดถอย (SE.) และการทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าทีของปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาวะในการทำงานของพนักงาน

ปัจจัย	B	SE.	β	t	P
ค่าคงที่	1.739	0.592		2.936	0.004
ปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน	-0.158	0.043	-0.197	-3.584	0.000
ปัจจัยด้านลักษณะงาน	0.050	0.063	0.047	0.787	0.581
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	-0.005	0.060	-0.005	-0.087	0.979
ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน	0.261	0.067	0.254	3.895	0.000
ปัจจัยด้านการบริหารงาน	0.073	0.050	0.090	1.478	0.107
ปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน	0.150	0.069	0.143	2.172	0.015

$F = 13.412$ $R = 0.490$ $R^2 = 0.240$ $R^2_{adj} = 0.222$ Std. Error = 0.513

* หมายเหตุ : คือ P <0.05 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

การวิเคราะห์องค์ประกอบของความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จากข้อมูลส่วนบุคคลเห็นว่าพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในวัยหนุ่มสาวช่วงอายุระหว่าง 20 - 29 ปี ซึ่งเป็นวัยกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองค่อนข้างสูง พร้อมที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน และสามารถตอบสนองความต้องการขององค์กร ทั้งนี้เพื่อสร้างฐานะ ความมั่นคง และความก้าวหน้าในวิชาชีพของตน

พนักงานจึงมุ่งมั่นปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเกิดความเครียดในการทำงานขึ้นมา และพนักงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานน้อยทำให้มีรายได้ต่ำ ซึ่งพบว่ารายได้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเครียด คนที่มีรายได้สูงจะมีความเครียดต่ำ เพราะรายได้สูงจะทำให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ และสามารถตอบสนองความต้องการด้านอุปโภคบริโภคของตนได้มาก ดังนั้นความกดดันจากการดำเนินชีวิตย่อมลดลง ปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียดของพนักงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำด้านการใช้ร่างกายและด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยมีความเครียดรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครของ พรทิพย์ เกยุรานนท์ (2527, น. บทคัดย่อ) การศึกษาของ สิริลักษณ์ ตันชัยสวัสดิ์ (2535, น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และการศึกษาของ ชัชวาล มีสกุล (2540, น.บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง

สรุป

จากการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเครียดจากการทำงาน และวิเคราะห์ผลกระทบของความเครียดจากการทำงานที่ส่งผลต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยด้านการทำงานที่ส่งผลให้เกิดความเครียดประกอบด้วย ด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งจำแนกออกเป็นปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ ด้านลักษณะงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านการบริหารงาน และค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน อาการและผลกระทบที่เกิดจากการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเครียดจากการทำงานของพนักงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำในเขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และปัจจัยด้านค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในการทำงาน การวิเคราะห์ผลกระทบของความเครียดจากการทำงานต่อสุขภาวะในการปฏิบัติงาน พบว่าปัจจัยด้านการใช้ร่างกายในการทำงาน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะในการปฏิบัติงานของพนักงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เอกสารอ้างอิง

ชัชวาล มีสกุล. (2540). **ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สาขาบริหารธุรกิจ.

ประสิทธิ์ เอกบุตร. (2538). กฎหมายการค้าโลกกับ ISO 9000. **วารสารนิติศาสตร์,** 25(3), 498.

พรทิพย์ เกยุรานนท์. (2527). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเตรียดของพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล คณะสาธารณสุขศาสตร์.

สมศร เชื้อหิรัญ. (2542). **จิตวิทยาการเรียนการสอน,** กรุงเทพ : บริษัท อักษรพิพัฒน์ จำกัด.

สิริลักษณ์ ตันชัยสวัสดิ์. (2535). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์.** มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์.

Frederic, W. (1911). **Scientific Management**. New York : Harper and Row.

Hellriegel, D. (1983). **Organizational Behavior**. (3 rd ed.). New York : West Publishing.

Janis, I. (1952). **Psychological Stress.** New York : John Wiley & Sons.

Kanhn, R.L., Walfe, R.R., & Rosenthal, R.A. (1964). **Organization Stress**. New York : Wiley.

Warshaw, I.L. (1979). **Managing Stress**. New York : Wiley.